

Hanna-Maire Leppänen

**4.- 6.-LUOKKALAISTEN ODOTUKSET JA TOIVEET
JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN TOIMINNALTA**

**Opinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
Huhtikuu 2014**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö	Aika	Tekijä/tekijät
Humanistinen ja kasvatustieteiden yksikkö, Ylivieskan yksikkö	Huhtikuu 2014	Hanna-Maire Leppänen
Koulutusohjelma		
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö		
Työn nimi		
4.- 6.-LUOKKALAISTEN ODOTUKSET JA TOIVEET JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN TOIMINNALTA		
Työn ohjaaja	Sivumäärä	
KT Reetta Leppälä	[30 + 7]	
Työelämäohjaaja		
Erityisnuorisotyöntekijä Jussi Maasola, Jyväskylän seurakunta		
<p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää 4.-6. luokkalaisten odotukset ja toiveet Jyväskylän seurakunnan toiminnalta, jotta työntekijät tavoittaisivat kohderyhmän paremmin ja heille voitaisiin järjestää mielekästä ja osallistavaa toimintaa. Työn hankkeisti Jyväskylän seurakunta.</p> <p>Teoriaosassa käsiteltiin kirkon varhaisnuorisotyötä, osallistavaa toimintaa, Jyväskylän seurakunnan varhaisnuorisotyötä sekä varhaisnuorten kasvua ja kehitystä.</p> <p>Tutkimus toteutettiin internetkyselyllä Jyväskylän seurakunnan alueiden suurimmille kouluille. Kyselyyn vastasi 86 lasta kahdesta eri koulusta. Tuloksista ilmeni, että varhaisnuoret halusivat osallistua seurakunnan järjestämiin toimintoihin silloin tällöin, esimerkiksi urheilullisiin toimintoihin, retkille ja erilaisiin tapahtumiin. Varhaisnuorten vastauksista pystyi päättelemään, ettei seurakunta ole heille kovin läheinen.</p>		
Asiasana		
Kirkon varhaisnuorisotyö, osallistuminen, osallisuus, varhaisnuoret.		

ABSTRACT

CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska	Date April 2014	Author Hanna-Maire Leppänen
Degree programme Civic Activity and Youth Work		
Name of thesis EXPECTATIONS AND HOPES OF FOURTH TO SIXTH GRADES CONCERNING THE PARISH ACTIVITIES JYVÄSKYLÄ PARISH		
Instructor Ed.D Reetta Leppälä	Pages [30 + 7]	
Supervisor Special youth worker Jussi Maasola, parish of Jyväskylä		
<p>The purpose of this study was to find out about the expectations and hopes that the fourth to sixth grades have concerning the parish activities in the parish of Jyväskylä. On the basis of the gained information the youth workers would reach the target group better and they could organize meaningful and participatory activities for those children. This work was commissioned by the parish of Jyväskylä.</p> <p>In the theoretical part the focus was on the Church youth work with pre-teens in general, participatory activities, the work with the pre-teens in the parish of Jyväskylä as well as the growth and development of pre-teens.</p> <p>The survey was carried out as an online survey for the biggest schools in the different area of the parish Jyväskylä. Altogether 86 kids from two different schools responded to the survey. The results showed that the pre-teens would like to participate in activities organized by the church from time to time, such as sporting activities, trips and different kinds of events. On the basis of the responses of the pre-teens it could be concluded that the parish is not very close to them.</p>		
Key words Church youth work with pre-teens, involvement, participation, pre-teens.		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 KIRKKO JA VARHAISNUORISOTYÖ	2
2.1 Varhaisnuoret: kehitys	2
2.2 Osallistavan toiminnan merkitys varhaisnuorille	3
3 SEURAKUNNAN VARHAISNUORTEN TOIMINTA	8
3.1 Syrjäytymistä ennaltaehkäisevää osallistavaa toimintaa	8
3.2 Jyväskylän seurakunnan toimintaa varhaisnuorille	9
4 TUTKIMUSONGELMAT JA -MENETELMÄ	11
4.1 Tutkimusongelmat	11
4.2 Tutkimusmenetelmä	12
5 KYSELYN TULOKSET	16
5.1 Vastausten analysointia.....	16
5.2 Toiveita ja kiinnostuksia	19
6 POHDINTA	26
LÄHTEET	28

LIITTEET

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni perustuu Jyväskylän seurakunnan tarpeelle tavoittaa 4.-6. luokkalaiset lapset ja nuoret, joille tällä hetkellä ei ole oikein mitään omaa toimintaa seurakunnassa. Kohderyhmän tavoittamiseksi seurakunnan tarvitsisi kehittää heille mielekästä ja osallistavaa toimintaa. Tärkeää olisi, että työntekijät saisivat lastenleirien jälkeisen 10–13-vuotiaiden ikäryhmän tulemaan ja pysymään seurakunnan toiminnassa mukana jo ennen rippikouluikää. Työntekijöistä muun muassa nuorisotyönohjaajat ja varhaisnuorisotyönohjaajat ovat tärkeässä roolissa tämän ikäryhmän huomioimisessa ja tavoittamisessa.

Itse pyrin selvittämään kyseisen ikäluokan tämän hetkiset tulevaisuuden toiveet Jyväskylän seurakunnan toiminnalta sekä yleisesti heidän kiinnostuksiaan. Tulosten pohjalta Jyväskylän seurakunnan työntekijät voivat lähteä ideoimaan erilaista toimintaa mahdollisuuksiensa mukaan yhdessä lasten kanssa, huomioiden näin osallisuuden merkityksen ja vaikutuksen.

Työ on hankkeistettu Jyväskylän seurakunnalle ja näin ollen myös tehty heidän näkökulmastaan. Käytän tässä työssä 4.-6. luokkalaisista (10–13-vuotiaita) varhaisnuorista myös nimitystä lapset.

2 KIRKKO JA VARHAISNUORISOTYÖ

Kirkossa varhaisnuoriksi katsotaan kuuluvaksi 7–14-vuotiaat lapset (Kirkkohallitus 2012). Itse termi varhaisnuorisotyö on hieman kyseenalainen sanan nuori määritelmänsä vuoksi, ja siksi monesti puhutaankin kouluikäisten parissa tehtävästä työstä (Jansa 2010, 267).

Raamatussa kerrotaan Jeesuksen opettaneen, että lasten kaltainen on taivasten valtakunta ja että Jeesus tuo lapset, nuo vähäiset, osallisiksi yhteiskuntaa asettamalla lapsen ihmisjoukon keskelle. Kirkon ja seurakuntien työntekijöiden on hyvä ehkä kysyä itseltään, onko oma asenne ja arvostus sekä käytännön toiminta sellaista, että tahdomme oikeasti ja todellisuudessa mahdollistamme osallisuutta varhaisnuorille. Onko kirkkomme todella osallisuuden kirkko? (Virtanen 2011, 81–83.)

2.1 Varhaisnuoret: kehitys

Kouluikäisellä (7–12-vuotiaalla) lapsella kehittyy taito ottaa toisia ihmisiä huomioon, oma minäkuva ja sosiaalistuminen, niin suoraan erilaisia sääntöjä noudattamalla kuin myös epäsuorasti vuorovaikutussuhteessa ihmisten kanssa oman kulttuurinsa yhteisössään. Myös tässä vaiheessa lapsen ystävyyssuhteiden merkitys alkaa kasvaa kohti nuoruusikää. (Lindblom-Ylänne, Niemelä, Päivänsalo & Tynjälä 2005, 58–61.) Nuoruudessa, joka yleisesti määritellään alkavaksi noin 12-vuotiaana, jatkuu oman identiteetin rakentaminen sosiaalisten suhteiden ja lisääntyvän oman kriittisen ajattelun myötä. Ihminen on psyykkis-fyysis-sosiaalinen kokonaisuus ja näin ollen myös itsetunto on nuoruudessa koetuksella kaikkien biologistenkin muutosten myötä. (Lindblom-Ylänne ym. 2005, 90–97.) Näistä ikä-

raja määrityksistä johtuen kristillisessä kasvatuksessa on vakiintunut nimitys varhaisnuoret, jolla tarkoitetaan 7–14-vuotiaita lapsia. Uskonnollisia asioita käsiteltäessä varhaisnuori tarvitsee kuitenkin ymmärtämisen tueksi jotain konkreettista. Tämän vuoksi esimerkiksi Raamatun opetusten ja tarinoiden ymmärtäminen saattaa olla vaikeaa, mutta avautuessaan ne voivat tukea lapsen muuta kasvua ja kehitystä. (Lahti 1983, 30–44.)

Lapset alkavat kehittyä fyysisesti esipuberteetissa noin 12-vuotiaina, ja tässä vaiheessa poikien ja tyttöjen erot alkavat korostua. Pojilla kehitys alkaa hieman myöhemmin. Kielellisen ja ajattelun kehitys on merkittävää lasten aloitettua koulun, jolloin lauseiden muodostaminen kasvaa ja hahmottaminen muuttuu harjoittellessa tätä vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa. Suurimmaksi osaksi varhaisnuorilla oppiminen tapahtuu edelleen mallintamalla, joka olisi tärkeää aikuisten huomioida. Myös tunne-elämän hallitseminen ja sosiaalisten tilanteiden hahmottaminen kehittyy. (Lahti 1983, 30–44.)

Lasten tarve uskonnollisten asioiden ihmettelyyn, pohdiskeluun ja pysähtymiseen todetaan jo kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa. Suunnitelmassa kasvattajia ja kasvuympäristöjä velvoitetaan mahdollistamaan nämä asiat lapselle kehitystä ja kasvua ajatellen. (Jyväskylän varhaiskasvatussuunnitelma 2010, 14.) Tämä on tietenkin suuri asia yhteiskunnassa, kun ajatellaan, että eri tahot ovat yhdessä lasten kehityksen takana taatakseen parhaan mahdollisen kasvun ja valmiudet lapsille.

2.2 Osallistavan toiminnan merkitys varhaisnuorille

Osallistavalla toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa varhaisnuoret ovat itse aktiivisina toimijoina suunnittelemassa ja toteuttamassa itselleen mielekästä ja yhtei-

söllisyyttä lisäävää toimintaa (Malkavaara 2011, 128–130). Osallistava toiminta vahvistaa lapsia ja nuoria myös sosiaalisesti (Kukkasniemi & Kukkasniemi 2010, 164). Esimerkiksi yksi Jyväskylän seurakunnan pienryhmissä hyväksi koettu tapa on tutustuttaa nuoria erilaisiin harrastusmahdollisuuksiin. Nuorisolain 2§:n kolmannessa momentissa sosiaalista vahvistamista määritellään nuorille suunnatuiksi toimenpiteiksi elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi (Nuorisolaki 2006, §2). Tätähän osallistava toiminta parhaimmillaan, saavuttaessaan on. Pia Lundbom ja Jatta Herranen tulkitsevat artikkelissaan Sosiaalisen vahvistamisen ajankohtaisuus, kyseistä lain kohtaa nimenomaan kokonaisvaltaiseksi tukemiseksi, jolla pyritään lisäämään ja edistämään yksilön hyvinvointia (Herranen & Lundbom 2011, 6). Ja tähän nimenomaan kirkkokin varhaisnuorisotyöllään pyrkii (Kirkon keskushallinto 2013). Nyky-yhteiskunnassa on yksilökeskeinen ajattelutapa, joka tarkoittaa myös kirkon toiminnassa yksilön mielipiteiden merkityksen korostumista. Eli jos yksilö ei pidä jostain toiminnasta, hän ei myöskään tule siihen mukaan vain sen itseisarvon vuoksi. Lapsen oikeuksien sopimukseen, lapsenhuoltolakiin, lastensuojelulakiin ja Suomen perustuslakiin on kirjattu, että lapsilla on oikeus vaikuttaa heitä itseään koskevilla asioilla ja että heitä tulee kuulla oman kehitystasonsa mukaisesti (Iivonen 2011, 51–54; Lastensuojelulaki 2007). Laajemmin ajateltuna valtion asettama lasten perusoikeus voisi koskea myös seurakunnan toimintaa ja juuri työnkuvamme antamaa velvollisuutta lapsia kohtaan. Tästä syystä kirkon työntekijöiden on tärkeää huomioida asia ja löytää väyliä ja keinoja osallistaa ja sitä kautta myös sitouttaa jo varhaisessa vaiheessa seurakuntalaisia yhteisöön, johon he kuuluvat, ja jonka he nimenomaan itse yhdessä toistensa kanssa muodostavat. Näin ollen seurakuntalaiset pääsevät itse vaikuttamaan toiminnan mielekkyyteen ja kokemuksellisuuteen eikä ratkaisuna tarvitse olla kirkosta eroaminen. (Halme 2010, 9.)

Jyväskylän kaupungilla on jo varhaiskasvatussuunnitelmassaan maininta siitä, että toiminnan tulee perustua osallisuuteen (Koivisto ym. 2010, 5). Osallisuutta tarvitaan myös seurakunnassa. Seurakuntien toiminta ei monestikaan vastaa esimerkiksi 6.-7. luokkalaisten toiveita, jolloin tämä ikäryhmä uhkaa jäädä tavoittamatta. Jansa painottaakin sitä, että ala- ja yläkoulun ikäryhmän nivelvaiheeseen tarvitsee panostaa ja kehittää uutta, mielekästä toimintaa. (Jansa 2010, 269.) Mikäli lapset pääsevät olemaan osallisina toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, saavutetaan sillä parhaimmat lopputulokset (Jansa 2010, 281).

Osallisuus vaikuttaa lapsen mielenterveyteen suuresti ja voi jopa ehkäistä masennusta syrjäytymisen ohella. Pahimmassa tapauksessa lapsi ei enää tunne itseään, ei kykene toimimaan arkipäiväisissä tilanteissa, jää yksin ja syrjäytyy eikä näe itsellään mitään merkitystä. Yksinkertaisimmillaan lapsen osallistuminen turvalliseen vuorovaikutukseen leikkiessään takaa jo positiivisen kokemuksen omasta minuudesta. Lapsiperheissä vanhemmilla on paljon muita murheita ja stressin aiheuttajia, kuten raha, päihteet, parisuhde, oma terveys, mitkä heijastuvat perheen elämässä vähintään heidän ja lasten keskinäiseen vuorovaikutukseen heikentävästi, kun ei jakseta olla jatkuvasti yhtä herkällä korvalla kuuntelemassa ja reagoimassa. Lasten minuus kehittyy nimenomaan osallisuudessa eli vuorovaikutuksessa toisten kanssa, ja jos lapsen kokemus vuorovaikutuksesta on jatkuvasti hänet ohittavaa ja vähättelevää, ovat vaikutukset erittäin vahingollisia eikä lapsen kokemus omasta itsestään ja merkityksestään pääse kehittymään turvatulla ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Seurauksena siitä, että lapsi ei pääse itse olemaan toimijana ja vaikuttamaan omiin asioihinsa, näkyy se kasvavana määrin lastenkin masennusluvuissa. Kouluterveyskyselyn mukaan yli 10 % yläasteikäisistä lapsista on masennuksen oireita ja Suomessa tapahtuvat itsemurhat ovat melkein maailman yleisimpiä. Eniten tähän voitaisiin vaikuttaa nimenomaan lasten ja nuorten hyväksyvän ja positiivisen osallisuuden kokemuksilla. Niin sanotusti sivutuotteena lapsi

oppii samalla yhteisöllisyyttä. Miten toimia ja olla yhteisöissä, antaa ja saada positiivisia kokemuksia eri yhteisöissään. Tässä seurakunnan työntekijöillä on merkittävä tilaisuus olla ja toimia perheen ulkopuolisina aikuisina, jotka voivat antaa näitä positiivisia kokemuksia lapsen osallisuudesta sekä antaa lapselle erilaisia mahdollisuuksia päästä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä sekä itseensä välillisesti. Seurakunnan työntekijällä voi olla merkittävä rooli lapsen positiivisen minäkuvan muodostumisessa ja kokemuksesta omasta itsestään yhteisössä. Työkennellessään koko perheen kanssa, työntekijä voi vahvistaa myös perheen aikuisten vanhemmuutta, joka taas edistää ja vahvistaa kotona tapahtuvaa vuorovaikutusta. (Mäkelä 2011, 14–22.) Me työntekijätkin olemme niitä tavallisia aikuisia, joilla on velvollisuus ja vastuu huolehtia lasten hyvästä kasvusta ja kehityksestä YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti (Aula 2011, 26).

Seurakunnan työntekijöiden, ovat he sitten varhaisnuoriso tai nuorisotyöntekijöitä, olisi hyvä välillä pysähtyä tarkistamaan, minkälaisissa tilanteissa osoitamme lapsille hyväksyntää, positiivista huomiota ja kiitosta. Tänä päivänä on menty paljon siihen, että vain saavutuksilla ja meriiteillä on merkitystä, joten voimme kysyä itseltämme, onko meidän kirkossa/seurakunnassakin näin. Vaadimme mahdottomia, oletamme automaattisesti asioita lapsilta, asennoidummeko ennakkoluuloisesti vai toivotammeko oikeasti kaikki tervetulleeksi mukaan toimimaan ja osallistumaan. Näytämmekö hyväksyvää, avointa ja kannustavaa esimerkkiä, mikä lisäisi osallisuutta? Mikäli näin on, kenenkään ei tulisi hävetä itseään seurakuntayhteisössä ja kaikilla tulisi olla kokemus, että he ovat hyväksytyjä ja arvokkaita. Jotta toiminta olisi mahdollisimman hyvin osallistavaa, niin onko meillä kirkossa vain pappi, joka puhuu ja opettaa ja penkit yhtä kuin pulpetteja vai voisiko kirkko olla paikka, jossa on varaa kysellä ja ihmetellä. (Virtanen 2011, 81–82, 88–89.) Lapset on jo kasteessa otettu osallisuuden yhteisön jäseniksi (Malkavaara 2011, 123). Voisinkin kysyä, että olemmeko jatkaneet tätä osallisuuden linjaa, jonka juuret

ovat näinkin syvällä ja jonka merkitystä ei voi korostaa tarpeeksi vai toivommeko vain näennäisesti, että lapset löytäisivät itse toiminnan ja kaikki keinot ilman että itse teemme mitään muutoksia.

3 SEURAKUNNAN VARHAISNUORTEN TOIMINTA

Seurakuntien varhaisnuorisotyöalat järjestävät kohderyhmälleen leirejä, retkiä, 10-synttäreitä, kerhoja, partiotoimintaa, jumalanpalveluselämää sekä yksittäisiä tapahtumia (Kirkon keskushallinto 2013). Muun muassa kouluikäisten iltapäiväkerhoja järjestää joka toinen seurakunta. Koulut ja seurakunnat tekevätkin tiivistä yhteistyötä sillä vuonna 2010 seurakunnat olivat kolmannesta sektorista, kolmanneksi suurin kouluikäisten kerhojen järjestäjä. Tämän ohella seurakunnissa on lisääntynyt perhekeskeisen toiminnan järjestäminen. (Haastettu kirkko 2012, 146–147.)

3.1 Syrjäytymistä ennaltaehkäisevää osallistavaa toimintaa

Kristillisen ihmiskäsityksen mukaan ihminen luotiin hyväksi (Halme 2010, 24). Jumala loi meidät omaksi kuvakseen ja Hänen armonsa on ikuinen (1 Moos. 1:27; Ps. 107:1). Tähän pohjautuen työskentelevien seurakunnan työntekijöiden toiminnasta sekä ylipäätään kristillisestä kirkosta pitäisi voida minun mielestäni löytää oman paikkansa myös sellainen lapsi, jota ei muuten välttämättä hyväksytä toisissa yhteisöissä joukkoon mukaan. Meidän Kirkon -strategisten suuntaviivojen mukaan vuoteen 2015 asti evankelis-luterilaisen kirkon painopistealueina on nimenomaan luoda mielekkäitä toimintamahdollisuuksia seurakuntalaisille, mennä kohti osallisuuden kirkkoa ja huolehtia oikeudenmukaisuudesta muun muassa puolustamalla syrjäytyneiden oikeuksia (Kirkon keskushallinto 2013).

Syrjäytymistä ennaltaehkäisevästä osallistavasta toiminnasta Jyväskylän seurakunnassa kouluikäisten parissa hyvänä esimerkkinä on tänä syksynä käynnistetty

Pilottihanke, joka toimii Avartti -ajatuksen pohjalta, mutta Partio tyyliä eli erilaisia merkkejä suorittaen. Avartti -harrastusohjelmassa jokainen kehittää omia taitojaan valitsemassaan osa-alueessa haastaen välillä itseään (Avartti – nuoret sen tekevät 2014). Osassa alue seurakunnissa on myös pienryhmätoimintaa, joiden tarkoituksena on tutustuttaa kouluikäisiä paremmin toisiin lapsiin sekä uusiin harrastusmahdollisuuksiin. Ryhmät kokoontuvat kerran viikossa työntekijän johdolla. (Grönholm & Luomala 2013–2014.) Sami Ritokoski kirjoittaaakin, ”Jokainen lapsi tarvitsee yhteisön, jossa hänen läsnäolonsa huomataan, jossa hänen saavutuksensa tunnustetaan, jossa hänen panoksensa on tärkeä ja jossa hänen ystävyysuhteensa muodostuvat.” Tällä ehkäistään syrjäytymistä ja yksinäisyyttä. (Ritokoski 2010, 59–60.) Seurakunnan rooli yhtenä tällaisena paikan tarjoajana ja ryhmätoiminnan mahdollistajana voi siis olla merkittävä joidenkin lasten ja nuorten elämässä.

3.2 Jyväskylän seurakunnan toimintaa varhaisnuorille

Vuonna 2013 Jyväskylän seurakunnan toiminta-ajatuksessa oli niin nuorisotyössä kuin varhaisnuorisotyössäkin lähtöä viemään toimintaa enemmän perhelähtöisempään ja toimivampaan suuntaan yhdessä, yli eri työalajojen kanssa. Näin ollen voitaisiin tehostaa toimintaa ja säästää taloudellisissa kustannuksissa. Ja nyt vuodelle 2015 koko seurakunnan yhteiseksi painopisteeksi onkin asetettu kasvat.

Jyväskylän seurakunnassa järjestetään monipuolista toimintaa varhaisnuorille vaihdellen hieman eri alue seurakuntien välillä. Osaa toimintaa järjestetään myös eri alue seurakuntien kesken yhteistyönä, esimerkiksi retkiä tai leirejä. Lähtökohteisesti työntekijät pyrkivät tarjoamaan lapsille monipuolista iltapäivä-, leiri- ja kerhotoimintaa. Toiminnan kohderyhmänä ovat pääsääntöisesti alakouluikäiset

lapset ja 13–14-vuotiaille on vähemmän, jos lainkaan omaa toimintaa. 7. luokkalaisille seurakunta on yhtenä yhteistyötahona järjestämässä ryhmäytyspäivää. 8. luokkalaisilla, jotka haluavat käydä rippikoulun, alkaa syksyisin tutustumisjakso seurakunnan toimintaan.

Alakouluikäisille Jyväskylän seurakunnassa tarjotaan: sählyä, erilaisia kerhoja, retkiä, leirejä, avoimet ovet – toimintaa, puuhapäiviä, musiikkiryhmiä, kuorotoimintaa ja Pilottihanketta, joka tutustuttaa uusien harrastusten pariin. Pääpaino kouluikäisille tarjottavassa toiminnassa on kerhoissa ja leireissä. (Jyväskylän seurakunta, Alue seurakunnat, Kouluikäiset 2013.)

Jyväskylässä seurakunta ja kaupunki tekevät yhteistyötä vaihdellen määrällisesti eri alueilla, mutta ollen kuitenkin yhteyksissä toistensa kanssa. Näin ollen seurakunta voi myös osaltaan toteuttaa, tukea ja jatkaa kaupungin päivähoiton varhaiskasvatussuunnitelmaa varhaisnuorisotyössä käytännössä. ”Arjenlähtöistä osallisuutta lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi” -aatteen mukaisesti (Koivisto ym. 2010, 24).

4 TUTKIMUSONGELMAT JA -MENETELMÄ

Tutkimukseni tarkoitus oli selvittää Jyväskylän seurakunnan yhdeksän alueen suurimpien koulujen 4.-6. luokkalaisten kiinnostuksen kohteita niin yleisestikin kuin myös ajatuksia Jyväskylän seurakunnan toiminnasta, koska seurakunnalla ei käytännössä ole ollut suoraan tälle ikäryhmälle suunnattua omaa toimintaa. Tarve oli siis saada tietää, milloin ja minkälaiseen toimintaan nämä lapset olisivat halukkaita tulemaan mukaan ja osallistumaan. Kyselyn vastausten tarkoitus on antaa tietoa ja auttaa seurakunnan työntekijöitä suuntaamaan toimintaansa oikein tavoittaen juuri tämän kohderyhmän ja ideoimaan mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman osallistavaa toimintaa. Menetelmänä käytin internetissä täytettävää kyselyä. Kysely lähetettiin kaikille näiden yhdeksän eri alueen suurimpien koulujen rehtoreille välitettäväksi eteenpäin omassa koulussaan niiden luokkien opettajille, jotka kyselyyn olivat suostuvaisia osallistumaan.

4.1 Tutkimusongelmat

Tutkimusongelmani ovat, minkälainen Jyväskylän seurakunnan toiminta kiinnostaa 10–13-vuotiaita lapsia, ja miten saada työntekijöiden tietoon heidän toiveitaan toiminnasta. Tarve ongelman selvittelylle lähti siitä, että kyseistä ikäryhmää ei ole tavoitettu siinä mittakaavassa missä toivottaisiin ja olisi mahdollista. Kyselylläni selvitänkin muun muassa, mitkä viikonpäivät varhaisnuorille sopisi tulla seurakunnan toimintaan mukaan ja kuinka usein tai kuinka pitkäksi aikaa he ovat valmiita sitoutumaan siihen. Näihin tutkimusongelmiin pyrin saamaan vastauksen juuri suorilla ja mahdollisimman yksiselitteisillä ja ymmärrettävillä kysymyksillä. Ja kysymysten vastausten perusteella seurakunnan työntekijät voisivat tavoittaa

varhaisnuoria paremmin. Kyselyni on pääosin kvantitatiivinen, mutta sisältää myös pari kvalitatiivista kysymystä.

Jyväskylän seurakunnasta opinnäytetyöni työelämäohjaaja ehdotti kyselyn kohde-ryhmän ikähaarukan pienentämistä 10–14-vuotiaista 10–13-vuotiaisiin, niin että kyselyn tekisivät vain 4.-6. luokkalaiset suuren henkilömäärän vuoksi. Yhdessä keskusteltuamme päädyimme toteuttamaan kyselyn vain eri alueseurakuntien alueiden suurimmille kouluille, jotta mahdollisten vastausten määrä pysyisi edes jotenkin hallittavissa yhdelle ihmiselle.

4.2 Tutkimusmenetelmä

Jyväskylän seurakunta koostuu yhdeksästä eri alueseurakunnasta, joiden hallinto on yhtenäinen, mutta jokaista aluetta johtaa aluekappalainen. Koko Jyväskylän seurakuntaa johtaa kirkkoherra. Kaikilla alueilla on väkimäärään pohjautuva budjetti, jonka alueet itse jakavat eri työalojen kesken. Myös työntekijöiden määrä vaihtelee eri alueilla pohjautuen alueiden kokoon ja näin ollen tarpeeseen. Nuorisotyönohjaajia Jyväskylän seurakunnassa on yhteensä 28. Kaikkiaan päätoimisia työntekijöitä seurakunnassa on yhteensä 297 ja määräaikaisia kuusi. Varhaisnuorisotyön ryhmiä vuonna 2012 toimi koko seurakunnan alueella 95 kappaletta, joissa säännöllisiä kävijöitä oli 1207 lasta. Nuorisotyön eri ryhmiä toimi vuonna 2012 yhteensä 20 kappaletta, joissa kävijöitä oli 223 henkilöä. Nuorteniltoja järjestettiin vuonna 2012 koko seurakunnassa yhteensä 308, joissa osallistujia oli yhteensä 7111 henkilöä. Samaisena vuonna nuorten aikuisten ryhmiä toimi 17, joissa jäseniä oli yhteensä 167. (Jyväskylän seurakunta, Tasekirja 2012.)

Varhaisnuorisotyötä tehdään 7–14-vuotiaiden parissa, joka suurimmaksi osaksi koostuu erilaisista kerhoista, leireistä ja retkistä. Kerhoista perinteiset kokkailu-, askartelu ja liikuntakerhot pitävät edelleen pintansa kannattavuudesta päätellen (Jyväskylän seurakunta, Alue seurakunnat, Kouluikäiset 2013). Nuorisotyönohjaajat tekevät nuorisotyön ohella myös rippikoulutyötä niiden 8. luokkalaisten parissa, jotka käyvät rippikoulun. Tämän jälkeen nuorten on mahdollista lähteä isokoulutukseen, ja päästä sen jälkeen toimimaan isosina lasten-, varhaisnuorten ja rippikoululeireillä. Itse nuorisotyö käsittää vaihdellen eri alueilla muun muassa nuorteniltoja ja niin kutsuttuja oloiltoja. Nuoria kannustetaan myös osallistumaan vapaaehtoistoimintaan eri tavoin, joista näkyvimpänä varmasti Saapas-toiminta, johon pääsee mukaan täytettyään 18 vuotta (Jyväskylän seurakunta, Palveluoperaatio Saapas 2013). Jyväskylän seurakunnassa tehdään myös erityisnuorisotyötä varhaisnuorten ja nuorten sekä nuorten aikuisten parissa. Varsinaisia erityisnuorisotyönohjaajia näistä nuorisotyönohjaajista on neljä ja he kaikki ovat miehiä (Jyväskylän seurakunta, Työntekijät 2013.) Erityisnuorisotyö on erilaisia kohdennettuja palveluilta nuorille ja heidän perheilleen (Jyväskylän seurakunta, Erityisnuoret 2013.)

Kysymyksilläni halusin selvittää vastaajan taustaa ja aiempaa kokemusta seurakunnan toiminnasta. Kysymyslomakkeen raakaversioon laitettuani seurakunnan työntekijöille nähtäväksi ja kommentoitavaksi sain vielä hyviä tarkentavia huomioita jo kehittelemiini kysymyksiin sekä pari hyvää uutta, mitä itse en ollut aiemmin tullut ajatelleeksi, jotka sitten lisäsin kyselylomakkeeseen. Tämä taas oli hyvä, että työntekijät itse pääsivät myös vaikuttamaan siihen, mitä he haluaisivat saada tietää ja mitkä tiedot nimenomaan edesauttaisivat heitä heidän työssään. Webropol-ohjelman koin helpoksi ja yksinkertaiseksi käyttää, joten kyselyn tekeminen sinne kävi nopeasti. Laadin kyselystä koeversion ensin, jonka reilut 10 ihmistä kä-

vivät täyttämässä, nähdäkseni, että se toimii oikein. Tämän jälkeen lähestyin kaikkia näitä Jyväskylän alue seurakunnan alueiden suurimpien koulujen rehtoreita sähköpostitse ja kerroin tästä tutkimuksestani, johon pyysin heitä ilmoittamaan kiinnostuksestaan lähteä mukaan kyselyyn. Sähköpostissani kerroin, että tutkimus toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän seurakunnan kanssa, koska monilla alue seurakunnilla on hyvä verkosto koulumaailmaan. Kiinnostuneita kouluja oli alkuun enemmän, mistä loppujen lopuksi kyselyyn osallistuttiin. Ilmitulleina syinä tässä oli tekniikka sekä nettiyhteydet. Vastausaikaa oli 26 päivää.

Monivalintakysymyksissä selvitettiin: mihin seurakunnan toiminnoista vastaajat ovat aiemmin osallistuneet ja milloin, ja mihin he haluaisivat tulevaisuudessa osallistua. Lisäksi kysyttiin olivatko seurakunnan toimintaan osallistuneet vastaajat olleet tyytyväisiä, kuinka läheiseksi he kokevat seurakunnan, tietävätkö he, mihin alue seurakuntaan he kuuluvat ja ovatko joskus tavanneet seurakunnan työntekijöitä sekä jos, niin missä. Jotta kysely palvelisi mahdollisimman hyvin seurakunnan työntekijöiden toiminnan suunnittelua tulevaisuudessa, pyrin myös selvittämään, mistä vastaajien olisi helpointa löytää tietoa seurakunnan toiminnasta, kuinka sitovasti he olisivat halukkaita/valmiita osallistumaan, mikä viikonpäivä olisi hyvä toiminnan järjestämiselle sekä ihan yleisesti vastaajaikäryhmän kiinnostuksia. Lopuksi vastaajilla oli vielä vapaa sana, esittää omia toiveita, mitä Jyväskylän seurakunta voisi järjestää vastaajan ikäisille.

Koulujen rehtoreille lähetettiin huoltajille välitettävä lupalappu lapsen osallistumisesta kyselyyn (LIITE 2) sekä ohjeistus opettajille kyselyn toteuttamisesta (LIITE 3). Kysely lähetettiin Halssilan, Keljonkankaan, Keltinmäen, Keski-Palokan, Pohjanlammen, Tikan ja Vaajakummun kouluille, Puistokoululle sekä Korpilahden

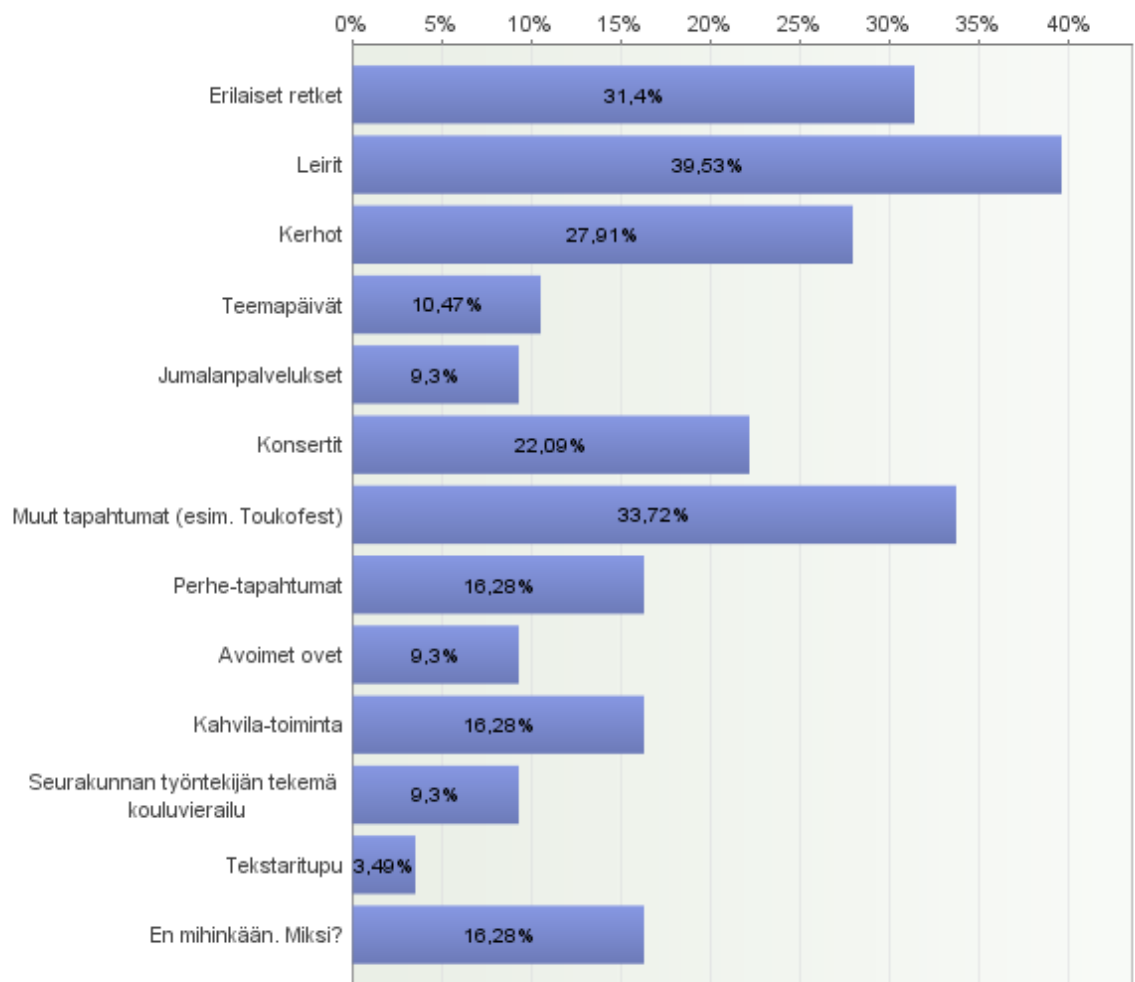
yhtenäiskoululle. Kyselyyn vastaamisaika kouluilla oli 3.9.–28.9.2012. Kysely (LIITE 1) oli siis suunnattu kaikille edellä mainittujen koulujen 4.-6. luokkalaisille lapsille.

5 KYSELYN TULOKSET

Kyselyllä saatiin tietoa Jyväskylän seurakunnan työntekijöille siitä, mistä 4.-6. luokkalaiset lapset ovat kiinnostuneita, mitä kautta toiminnan mainonta/muu informaatio tavoittaa heidät parhaiten ja ylipäätään minkälaiseen seurakunnan toimintaan he olisivat kiinnostuneita tulemaan mukaan ja milloin. Kyselyyni vastasi yhteensä 86 lasta kahdesta eri koulusta. Näistä vastaajista tyttöjä oli 54,65 % (47hlö) ja poikia 45,35 % (39hlö). 6. luokkalaisten osuus heistä oli 4,65 %, 4. luokkalaisten 32,56 % ja suurin osa vastanneista lapsista oli 5. luokkalaisia, 62,79 %.

5.1 Vastausten analysointia

Kyselyn vastaajien keskuudessa osallistujamäärältään suosituimpia seurakunnan toimintoja olivat kymppisynttärarit (43,02 %), jumalanpalvelukset (38,37 %), kerhot (34,88 %) ja leirit (32,56 %). Kymppisynttäreiden osallistujamäärän suuruus selittyy todennäköisesti sillä, että kymppisynttäreitä saatetaan monessa Jyväskylän koulussa toteuttaa koulupäivän aikana, jolloin tämä seurakunnan toiminnan muoto tavoittaa lapset hyvin. Jumalanpalvelusten osallistujamäärän suuruus voi taas selittyä sillä, että moni alue seurakunta järjestää yhdessä koulujen kanssa joulu- ja kevätkirkkoja, mihin yleensä koko koulu osallistuu. Myös seurakunnan työntekijän tekemällä kouluvierailulla eli esimerkiksi aamunavauksissa tai koulupäivätyksellä, oli vastaajista ollut läsnä 26,74 %. Muissa seurakunnan toimintoihin osallistumisissa näkyy todennäköisesti vastaajien kokema toiminnan mielekkyys.



KUVIO 1. Aiemmin seurakunnan toimintaan osallistuminen (N=86=100 %)

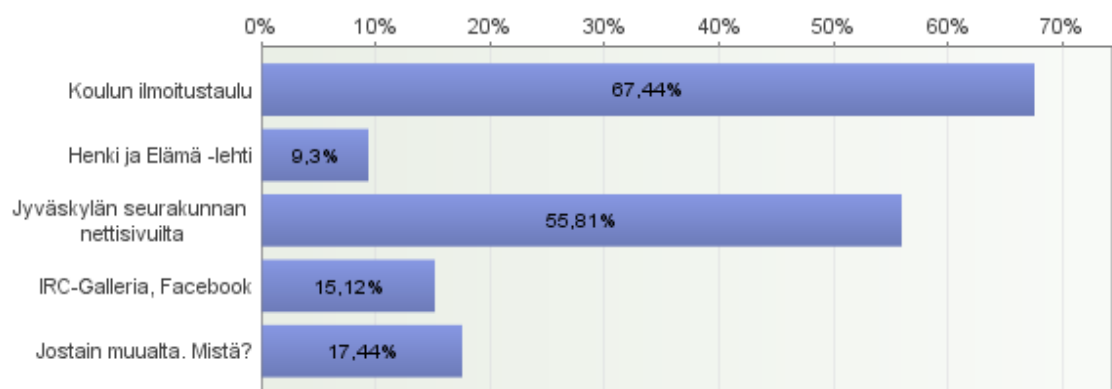
Vastanneista 83,72 % oli osallistunut johonkin seurakunnan toimintaan. Osallistuneista 55,13 % oli tykännyt suurimmaksi osaksi toiminnasta, 20,51 % oli tykännyt vähän ja 19,23 % paljon toiminnasta. 5,13 % ei ollut tykännyt toiminnasta ollenkaan, johtuen esimerkiksi vaivaantuneesta olostakirkossa tai siitä, että toiminta ei ollut vastannut odotuksia. Mielestäni tästä voisi päätellä, että suurimmaksi osaksi seurakunnan toiminta on osallistujille mielekästä. Jatkossa pitäisi vain panostaa siihen, että lapset saataisiin sitoutumaan toimintaan mukaan. Vastaajista 81,82 % oli osallistunut toimintaan 3.-4. luokalla, mikä voi selittyäkymppisynttäreillä, jotka järjestetään vuosittain 4. luokkalaisille. Näin ollen olisi hyvä saada varhaisnuoria toimintaan mukaan muillakin luokka-asteilla, kun kyselyn hetkellä 1.-2. luokal-

la vastaajista toimintaan oli osallistunut 36,36 % ja 5.-6. luokalla 27,27 %. Näistä vastanneista lapsista alle kouluikäisenä seurakunnan toiminnassa oli ollut mukana 19,48 %. Kaikista kyselyyn vastanneista varhaisnuorista 83,72 % on joskus tavannut seurakunnan työntekijöitä, ja näistä suurin osa kirkossa ja seuraavaksi eniten koulussa. Selvästi varhaisnuorten kohtaamiselle koulu on paikkana sellainen, josta kannattaa pyrkiä pitämään kiinni, mutta ehkä myös lasten harrastusten kautta voisi lähteä pohtimaan heidän tavoittamistaan muualla nimenomaan seurakunnan työntekijänä.

Vain yksi (1,16 %) kyselyyn vastannut varhaisnuori oli kokenut seurakunnan läheiseksi. Suurin osa (38,37 %) ei osannut sanoa ja 9,3 % ei kokenut seurakuntaa ollenkaan läheiseksi. Kuitenkin 30,23 % vastanneista varhaisnuorista koki seurakunnan jonkin verran läheiseksi ja 20,93 % läheiseksi. Mielestäni tämä kuvaa hyvin juuri sitä tämän päivän tilannetta, miten kirkko ei ole osa seurakuntalaistensa arkea. Kyselyyn vastanneista varhaisnuorista yli puolet (55,81 %) ei tiennyt, mihin alue seurakuntaan kuuluu. Ne 44,19 %, jotka vastasivat tietävänsä, osasivatkin lähes kaikki nimetä oman alue seurakuntansa oikein. Muutamissa vastauksissa on mennyt alue seurakunta ja seurakunta sekaisin, eikä näin ollen voi olla täysin varma näiden vastausten tulkinnassa, että onko kyse kirjoitusvirheistä vai onko kyse tiedon puutteesta. Mielestäni kuitenkin tuloksista voi päätellä, että Jyväskylän seurakunta on selvästi ainakin varhaisnuorten kohdalla aika etäinen toimija, kun sen tarkoitus olisi mielestäni olla lämmin ja helposti lähestyttävä yhteisö.

Alla olevasta kuviosta 2. käy hyvin selkeästi ilmi, että koulujen ilmoitustaulut (67,44 %) ja Jyväskylän seurakunnan nettisivut (55,81 %) ovat paras tiedonvälittämisväylä varhaisnuorille. Kolmanneksi helpoimpana keinona varhaisnuoret kokivat löytävänsä seurakunnan toiminnasta tiedon jostain muualta (17,44 %), esimerkiksi Googlen kautta, erilaisista lehdistä ja kouluilla jaettavista mainoksista. Vain

pieni osa (9,3 %) koki seurakunnan oman Henki ja Elämä -lehden ja esimerkiksi Facebookin (15,12 %) helpoksi itselleen löytää tietoa heille suunnatusta seurakunnan toiminnasta. Tuon Henki ja Elämä -lehden tuloksen osalta tämä on mielestäni erittäin huomion arvoinen seikka, mutta jättää kuitenkin auki sen vaihtoehdon, että käyttävätkö kyselyyn vastanneiden lasten vanhemmat sitten kyseistä lehteä seurakunnan toiminnasta tiedon etsintään. Myös eri sosiaalisten medioiden arvo tiedonvälityksessä muuttuu nykyään sellaisella vauhdilla, että suhtautuisin IRC-Gallerian ja Facebookin saamaan vastausprosenttiin hieman kyseenalaistavasti – vaikkakin juuri nuo edellä mainitut sosiaaliset mediat ovat varmasti vähemmällä käytöllä varhaisnuorten keskuudessa tänä päivänä.



KUVIO 2. Toiminnasta mainostaminen (N=86=100 %)

5.2 Toiveita ja kiinnostuksia

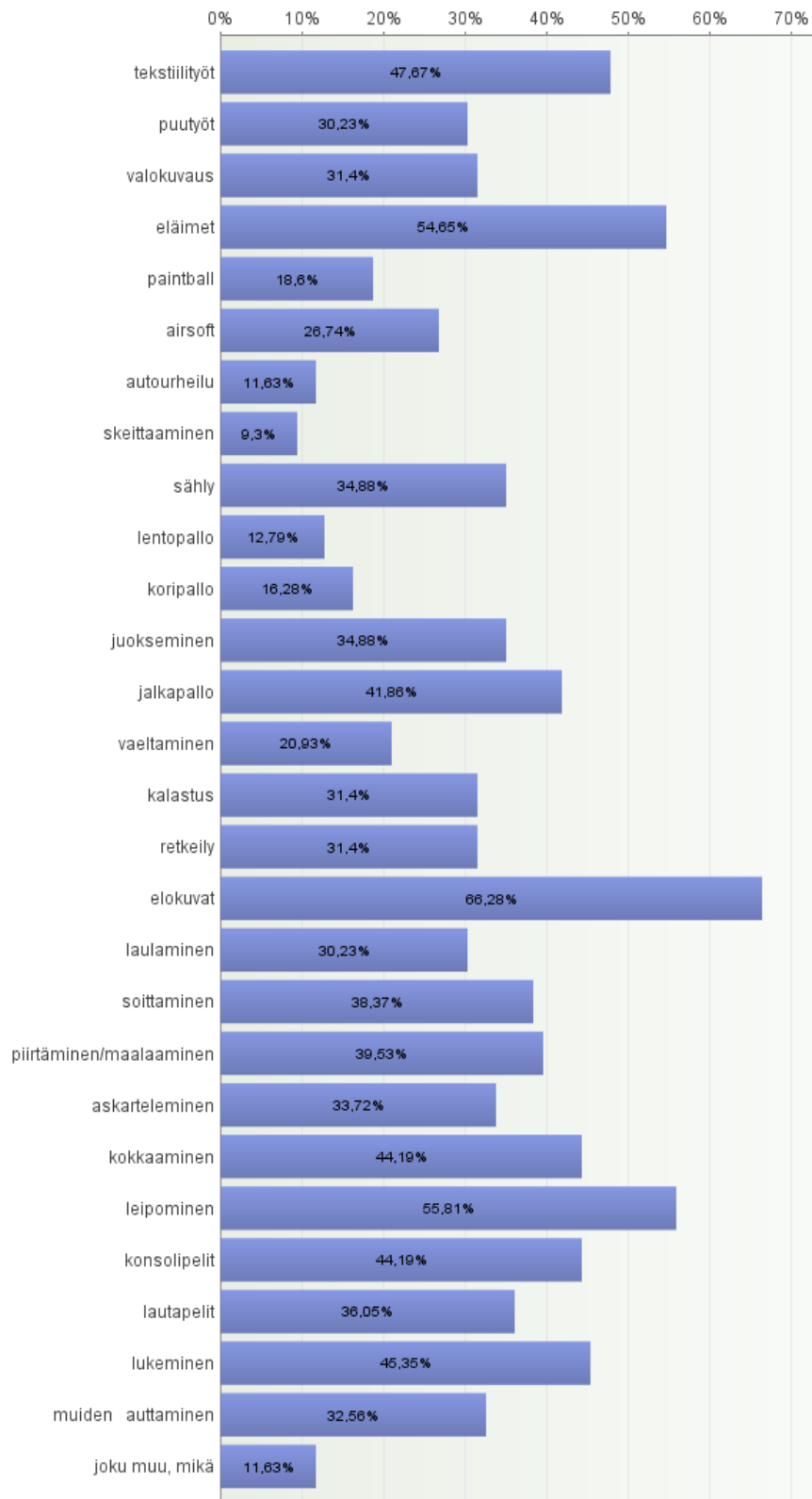
Toiveita seurakunnan toiminnalta 4.-6. luokkalaiset saivat esittää vapaasti. Monissa vastauksissa tulee paljon ilmi muun muassa, että ihan tarkkaan eivät kaikki osaa nimetä toiveitaan, muuta kuin, että jotain kivaa ja hauskaa tai sitten he eivät osaa sanoa ollenkaan. Paljon on toivottu erilaisia kerhoja, retkiä ja leirejä sekä jonkun verran tapahtumia. Näissä toiveissa näkyy todella hyvin se, että lapset ovat

halukkaita osallistumaan toimintaan vain silloin tällöin, kuten kyselyn tulos 63,95 % yleistettävästi kertoo. Toiminnassa mukana koko vuoden haluaisi olla vain 10,47 % ja vastaajista kaksi – kolme kuukautta kerrallaan toiset 10,47 %. Retket ja leirit ovat erityisesti sellaisia, mitkä eivät vaadi pitkää sitoutumista vaan sinne voi tulla ja osallistua vain yhden kerran niin halutessaan. Huomion arvoista on myös, että vastaajista 15,12 % ei halua osallistua seurakunnan toimintaan ollenkaan, johon joko ajanpuutteesta, jo olemassa olevista harrastuksista tai kiinnostuksen puutteesta.

Lasten toiveet seurakunnan järjestämään toimintaan ovat selvästi yleistettävissä urheilutoimintaan, esimerkiksi palloilulajeihin, ja erilaisiin retkiin, esimerkiksi huvipuistoihin. Kokkaus- ja leivontakerhot sekä askartelukerhot kuitenkin näyttävät vastauksien perusteella säilyttävän suosionsa. Kaikki vastaajat eivät olleet osanneet nimetä omia toiveitaan seurakunnan toiminnalle. Saaduista vastauksista voi mielestäni päätellä lasten toivovan seurakunnan järjestävän sellaista toimintaa, jossa tehdään ja koetaan asioita yhdessä. Mutta vastauksista käy mielestäni ilmi myös sen tärkeys, että seurakunta tarjoaisi varhaisnuorille mahdollisuuksia päästä paikkoihin, joihin välttämättä lasten koko perheellä ei ole varaa lähteä, kuten jääkiekko-otteluihin, huvipuistoihin tai muihin elämys- ja aktiviteetti paikkoihin. Varhaisnuorten vastausten perusteella he eivät selvästikään kaipaa suoraan pelkkää hengellisisältöistä toimintaa, vaan nimenomaan heidän olisi todennäköisesti helpompi osallistua seurakunnan toimintaan jonkun muun harrastustoiminnan yhteydessä, esimerkiksi seurakunnan järjestämiin liikuntakerhoihin tai varaamille salivuoroille kouluilla. Myös yhteistyömahdollisuuksia eri urheiluseurojen kanssa voisi olla hyvä selvittää. Nämä vastaukset huomioimalla työntekijät voisivat tavoittaa enemmän myös niitä varhaisnuoria, jotka eivät muutoin ole osallistunut seurakunnan toimintaan, koska joko eivät koe sitä mielekkäänä tai eivät eri syistä

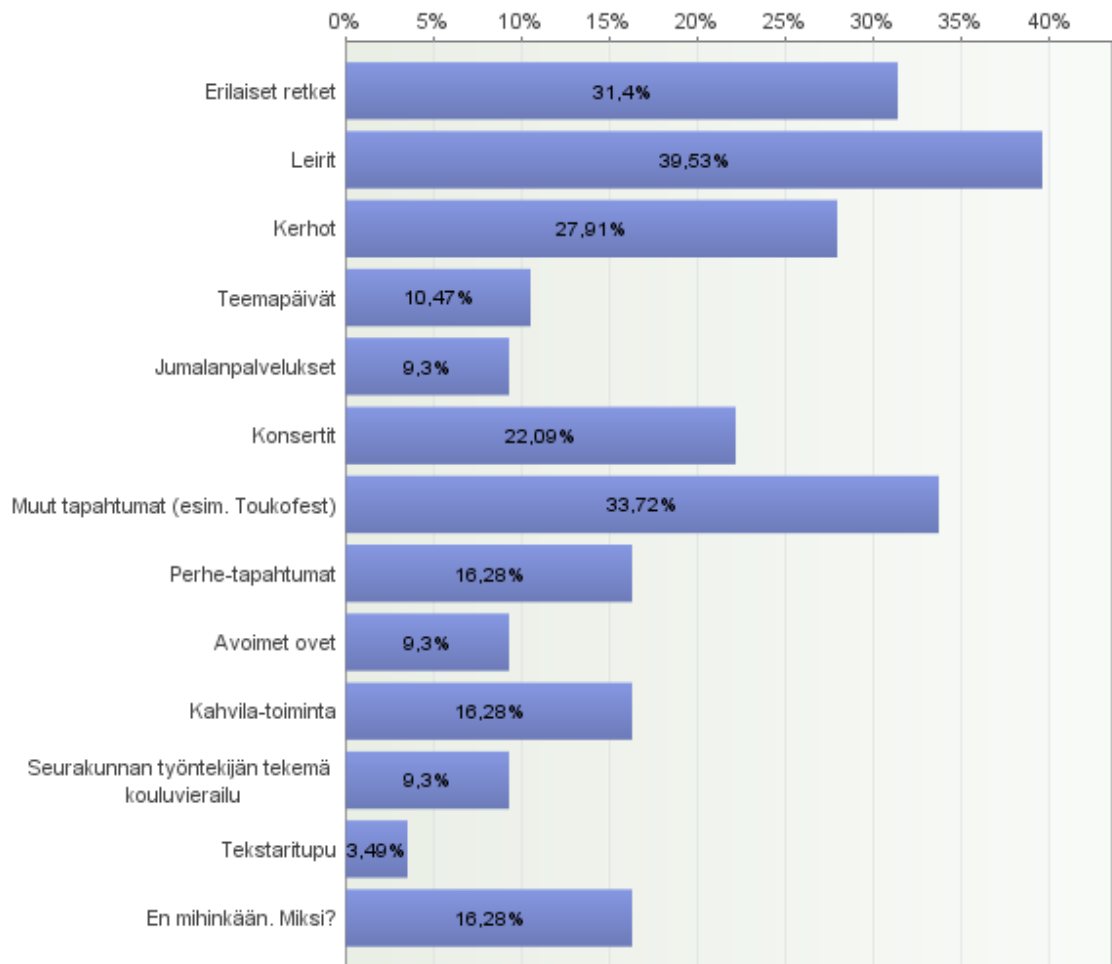
pääse osallistumaan. Kyselyni vastaajistakin oman arvionsa mukaan tähän kohde-ryhmään kuuluu 10,47 % lapsista, kuten kuviosta 1. käy ilmi.

Tuloksien perusteella vastaajia kiinnostavat eniten elokuvat (66,28 %) ja leipominen (55,81 %), mutta myös eläimet kiinnostavat yli puolta vastaajista (54,65 %). (KUVIO 3.) Seurakunnan työntekijät voisivatkin ehkä lähteä miettimään, miten käyttää toiminnassaan ei niin uskonnollisia elokuvia, jota kuitenkin lähestulkoon kaikki tämän päivän lapset ja nuoret katsovat. Muut keskivertokannatusta saaneet kiinnostukset koostuivat erilaisesta liikunnasta, liikkumisesta ja käsillä tekemisestä.



KUVIO 3. Kiinnostukset (N=86=100 %)

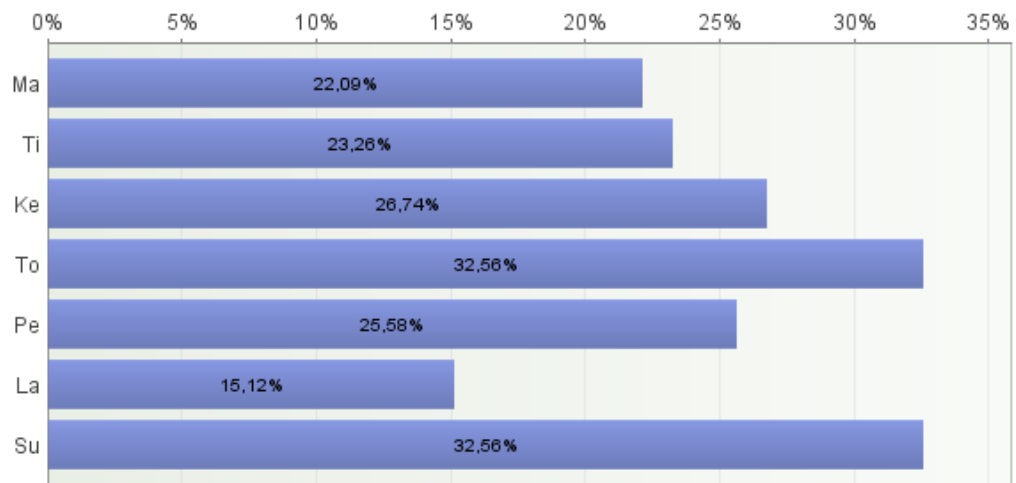
Leireillä on merkittävä rooli seurakunnan varhaisnuorten toiminnassa ja ne voivat hyvin tukea osallistujien sosiaalista kasvua (Pietilä 1997, 174). Esimerkiksi vuonna 2007 seurakunnan varhaisnuorisotyön leireille osallistui Suomessa 64 000 lasta ja kerhoissa kävi 64 800 lasta koko varhaisnuorten ikäluokasta (Monikasvoinen kirkko 2008, 134–135). Nämä tulokset näkyvät myös varhaisnuorten omissa, tulevaisuudessa kiinnostavissa toiminnoissa. Kuten alla olevasta kuviosta 4. näkee, että eniten osallistumishalukkuutta löytyy leireille (39,53 %), retkille (31,4 %) ja kerhoihin (27,91 %). Mutta myös erilaisiin seurakunnan järjestämiin tapahtumiin osallistuminen kiinnosti kyselyyn vastanneista varhaisnuorista jopa 33,72 % ja konsertteihin osallistuminen 22,09 %. Tämän pohjalta Jyväskylän seurakunnan työntekijät voisivatkin lähteä ideoimaan ehkä yhdessä vähän useammin jotain tämän tyylistä toimintaa 4.-6. luokkalaisille.



KUVIO 4. Tulevaisuudessa kiinnostava toiminta (N=86=100 %)

Toiveita ja kiinnostuksia varhaisnuorilta seurakunnan toimintaa kohtaan siis löytyy, mutta ilmeisen vaikeaa on tietenkin seurakunnan työntekijöiden miettiä toimintojen ajankohtia sellaisiksi, jotka kävisivät mahdollisimman monelle lapselle. Kuvioista 5. näkee hyvin, kuinka vaihtelevan tasaisesti eri viikonpäivät käyvät lapsille, että milloinkaan he voisivat osallistua johonkin seurakunnan toimintaan mukaan kaikkien muiden arkimenojensa lisäksi. Mielestäni alla olevasta kuvioista näkee kuitenkin suunnan, että loppuviikko, lauantaita lukuun ottamatta, on parempi ajankohta varhaisnuorten toiminnalle alkuviikkoon verrattaessa. Torstai ja sunnuntai vaikuttaisivat muita päiviä paremmilta järjestää jotain toimintaa. Selvästi

on nähtävillä, että lauantai olisi huonoin päivä toiminnan järjestämiselle, etenkin jos sitä vertaa torstaihin tai sunnuntaihin.



KUVIO 5. Toimintaan osallistumisen ajankohdan mahdollisuus (N=86=100 %)

6 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessi oli haastava, mutta kasvatti mielenkiintoani aihetta ja kohderyhmää kohtaan, koska löysin itsekin asioita, mitä voin ottaa huomioon ja lähteä kehittämään omassa työssäni. Valitettavasti työn valmistuminen pitkittyi muun muassa oman työssäkäynnin vuoksi, mutta toisaalta koen, että samalla ymmärsin itse koko ajan enemmän tutkittavaa aihetta ja tutkimusongelmaani. Jyväskylän seurakunnan varhaisnuorisotyön työryhmässä kyselyn tuloksia tuotiin julki jo ennen koko tämän työn valmistumista, ja niitä on pidetty esillä myöhemminkin.

Kyselyn tuloksista ilmeni, että lapset olivat suurimmaksi osin kiinnostuneita osallistumaan seurakunnan toimintaan vain silloin tällöin ilman suurempia sitoumuksia, joten jatkossa tähän täytyy varmasti kiinnittää vähän enemmän huomiota toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Huonoin päivä järjestää toimintaa oli lauantai. Selvinä seurakunnan toiminnan valttikortteina varhaisnuorisotyössä lasten kiinnostuskin osoittaa olevan erilaiset leirit, tapahtumat, retket ja kerhot urheilu- ja kokkauspainotteisina. Yli puolia vastanneista varhaisnuorista kiinnosti myös elokuvat, joten tätä asiaa kannattaa työntekijöiden ehkä pohtia, miten he voisivat itse hyödyntää niitä omassa toiminnassaan.

Kiinnostusta osallistua kyselyyn oli useammallakin koululla kuin vain kahdella, mutta ilmeisesti kyselyn ajankohta heti alkusyksystä oli liian kiireistä aikaa kouluilla ja kuukauden vastausaika ei ollut riittävä, jotta useampi koulu olisi ehtinyt mukaan. Alkuperäisen tutkimusidean mukaan kysely olisi kattanut myös 7. luokkalaiset. Seurakunnan puolelta ohjaavan työntekijän kanssa keskusteltua, kohderyhmää supistettiin, johtuen jo 4.-6. luokkalaisista koostuvasta suuresta määrästä. Kaikkien vastatessa, tämä olisi aiheuttanut suuremman työmäärän kuin yhden

ihmisen tutkittavaksi olisi viisasta. Tuloksia tulkittaessa täytyy ottaa huomioon, että vastaajia oli kaiken kaikkiaan kuitenkin vain 86 henkilöä, jotka nyt tässä kyselyssä edustavat koko 4.-6. luokkalaisten ikäryhmää Jyväskylän seurakunnan alueella. Eli niissä kohdissa, joissa vastaajien ero on vain muutama henkilöä, ei välttämättä ole todellisuudessa mitään käytännön eroa. Luotettavampien ja yleistettävempien tulosten saamiseksi olisi ollut toivottavaa saada suurempi otanta sekä vastaajia useammista kouluista. Tähän päästäkseen olisi kyselyn vastausaikaa kannattanut pidentää ja ehkä harkita uudelleen 7. luokkalaisten mukaan ottamista kyselyyn. Myös näin jälkeinpäin ajateltuna olisi kyselylomake voinut sisältää jonkun, vastaajan uskonnollista taustaa tarkemmin selventävän kysymyksen, jotta tulosten tulkinnassa olisi saatu nostettua paremmin esiin niiden lasten vastaukset, jotka eivät ole paljon seurakunnan toiminnassa mukana.

Hyvä jatkotutkimuksen mahdollisuus olisi mielestäni tehdä kysely uudestaan, mutta tällä kertaa vain 6.-7. luokkalaisille, koska nyt tämän kyselyn teosta on kulunut jo puolitoista vuotta. Näin ollen saataisiin vertailutietoa vastaajien mahdollisesti muuttuneista ajatuksista sekä nyt 7. luokalla olevien lasten vastauksia kysymyksiin. Mielestäni pienestä otannasta huolimatta tutkimusongelmat saavutettiin hyvin ja työntekijöille on saatu kerättyä tietoa lasten toiveista ja kiinnostuksista. Työntekijöillä on nyt mahdollisuus alkaa ideoimaan tarkemmin esimerkiksi Kids Friday, Family Sunday tyylistä toimintaa ja myös esimerkiksi kristillisten elokuvien käyttöä varhaisnuoria kiinnostavalla tavalla, jotta he voisivat kokea olevansa osa lämminhenkistä ja yhteisöllistä seurakuntaa.

LÄHTEET

- Avartti – nuoret sen tekevät. 2014. Avartti, Kansainvälinen nuorten harrastusohjelma. Www-dokumentti. Saatavilla: <http://avartti.fi/toiminta/> Luettu: 22.04.2014.
- Aula, M. K. 2011. Lapsen paras aikuisen velvollisuutena. Teoksessa S. Nurmi & K. Rantala (toim.) Näyn & kuulun, Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 24-38.
- Grönholm, P. & Luomala H. Henkilökohtainen tiedonanto, keskustelu. 2013-2014.
- Haastettu kirkko, Suomen Evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2008-2011. 2012. Kirkon Tutkimuskeskuksen julkaisu 115. Porvoo: Bookwell Oy.
- Halme, L. 2010. Lapsen parhaaksi, Uskontokasvatus kokonaisvaltaisen ihmiskuvan valossa. Helsinki: Lasten Keskus.
- Herranen, J. & Lundbom, P. 2011. Sosiaalisen vahvistamisen ajankohtaisuus. Teoksessa J. Herranen & P. Lundbom (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu – HUMAK, 4-12.
- Iivonen, E. 2011. Lapsen oikeuksien yleissopimus. Teoksessa S. Nurmi & K. Rantala (toim.) Näyn & kuulun, Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 39-60.
- Jansa, K. 2010. Varhaisnuorisotyö seurakunnassa. Teoksessa E. Jokela & H. Pruuki (toim.) Jo iso, vielä pieni – Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: Lasten Keskus, 266-283.
- Jyväskylän seurakunta, Erityisnuoret. 2013. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.jyvaskylanseurakunta.fi/toiminta/nuoret/erityisnuoret/> Luettu 13.12.2013.
- Jyväskylän seurakunta, Palveluoperaatio Saapas. 2013. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.jyvaskylanseurakunta.fi/apua/palveluoperaatio_saapas/ Luettu 13.12.2013.
- Jyväskylän seurakunta, Työntekijät. 2013. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.jyvaskylanseurakunta.fi/palvelut_ja_yhteystiedot/tyontekijat/ Luettu 13.12.2013.

Jyväskylän seurakunta. 2012 Tasekirja. Pdf-tiedosto. Saatavissa:

http://jyvaskylanseurakunta-fi-bin.directo.fi/@Bin/570a8baa90a21b4670a7d1fa710774b4/1398110669/application/pdf/2677138/11_1_TASEKIRJA%202012.pdf Luettu 4.11.2013.

Jyväskylän seurakunta. Alue seurakunnat, Kouluikäiset. 2013. WWW-dokumentti. Saatavissa: www.jyvaskylanseurakunta.fi Luettu 4.11.2013.

Jyväskylän Varhaiskasvatussuunnitelma, Arjenlähtöistä osallisuutta lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi. 2010. työryhmä Koivisto, P., Lääperi, T., Adenius-Jokivuori, M., Kauppinen, R., Pelkonen E. & Ruppala T. Pdf-tiedosto. Saatavissa: http://www.jyvaskyla.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/jyvaskyla/embeds/jyvaskylawwwstructure/38242_JKLvasu.pdf . Luettu: 29.10.2013.

Kirkkohallitus. 2012. Tytöt ja pojat seurakuntalaisina. 2012. Suomen evankelisluterilaisen kirkon julkaisuja 5. Helsinki: Kirkkohallitus. Pdf-dokumentti. Saatavissa: [sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/FE77102B5CBE39C9C225771500331D37/\\$FILE/Tytotjapojat.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/FE77102B5CBE39C9C225771500331D37/$FILE/Tytotjapojat.pdf) Luettu 4.11.2013.

Kirkon keskushallinto. 2013. Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö, Suomen evankelisluterilaisen kirkon strategia vuoteen 2015. 2013. Pdf-tiedosto. Saatavissa: [http://evl.fi/EVLfi.nsf/0/09609486DA00C911C22574980029AA1D/\\$file/Meidan_kirkko_strategia2015.pdf](http://evl.fi/EVLfi.nsf/0/09609486DA00C911C22574980029AA1D/$file/Meidan_kirkko_strategia2015.pdf) Luettu: 26.03.2014

Kukkasniemi, E. & Kukkasniemi, M. 2010. Harrastava lapsi. Teoksessa E. Jokela & H. Pruuki (toim.) Jo iso, vielä pieni – Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: Lasten Keskus, 163-175.

Lahti, J. 1983. Seitsemästä neljääntoista. Varhaisnuorisotyön käsikirja. Jyväskylä: Poikien Keskus r.y. & Tyttöjen Keskus r.y.

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417. Eduskunta. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417> Luettu: 26.03.2014.

Lindblom-Yläne, S., Niemelä, R., Päivänsalo, T-M. & Tynjälä, P. 2005. Lukion psykologia 2. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Malkavaara, M. 2011. Osallisuus, kirkko ja sen teologia. Teoksessa S. Nurmi & K. Rantala (toim.) Näyn & kuulun, Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 109-136.

Monikasvoinen kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004-2007. 2008. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 103. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Mäkelä, J. 2011. Osallisuuden merkitys lapsen ja nuoren kehitykselle. Teoksessa S. Nurmi & K. Rantala (toim.) Näyn & kuulun, Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 13-23.

Nuorisolaki 27.1.2006/72. Eduskunta. Www-dokumentti. Saatavissa: www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20060072. Luettu 4.11.2013.

Pietilä, H. 1997. Varhaisnuorisotyön erityispiirteitä. Teoksessa L. Luukkonen (toim.) Nollasta neljääntoista, Käsikirja seurakuntien lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Helsinki: Lasten Keskus, 170-178.

Ritokoski, S. 2010. Lapsi ja kaverit. Teoksessa E. Jokela & H. Pruuki (toim.) Jo iso, vielä pieni – Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: Lasten Keskus, 59-78.

Virtanen. K. 2011. Lapsi ja osallisuuden kirkko. Teoksessa S. Nurmi & K. Rantala (toim.) Näyn & kuulun, Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 79-90.

1. Missä koulussa olet? [pystyy ruksaamaan vain yhden]

- Halssilan koulu _____
- Keltinmäen koulu _____
- Puistokoulu _____
- Korpilahden yhtenäiskoulu _____
- Pohjanlammen koulu _____
- Keski-Palokan koulu _____
- Keljonkankaan koulu _____
- Tikan koulu _____
- Vaajakummun koulu _____

2. Luokka-aste: [pystyy ruksaamaan vain yhden]

- 4 lk. _____
- 5 lk. _____
- 6 lk. _____

3. Sukupuoli: [pystyy ruksaamaan vain toisen]

- tyttö _____ poika _____

4. Rastita, mihin seuraavista seurakunnan toimintamuodoista olet osallistunut? (Voit valita monta.)

- Leirit: kyllä _____ ei _____ en osaa sanoa _____
- Retket: kyllä _____ ei _____ en osaa sanoa _____
- Kymppisynttärät: kyllä _____ ei _____ en osaa sanoa _____
- Kerhot: kyllä _____ ei _____ en osaa sanoa _____
- Jumalanpalvelukset: kyllä _____ ei _____ en osaa sanoa _____
- Pyhäkoulu: kyllä _____ ei _____ en osaa sanoa _____
- Konsertit: kyllä _____ ei _____ en osaa sanoa _____

- Muut tapahtumat (esim. Toukofest): kyllä___ ei___ en osaa sanoa___
- Perhekerhot: kyllä___ ei___ en osaa sanoa___
- Avoimet ovet: kyllä___ ei___ en osaa sanoa___
- Kahvila-toiminta: kyllä___ ei___ en osaa sanoa___
- Seurakunnan työntekijän tekemä kouluvierailu kyllä___ ei___ en osaa sanoa___
- Tekstaritupu: kyllä___ ei___ en osaa sanoa___
- Johonkin muuhun, mihin? _____
- En ole osallistunut seurakunnan toimintaan. ___ Miksi? _____

5. Jos olet osallistunut johonkin seurakunnan järjestämään toimintaan, niin milloin? (Voit valita monta.)

- alle kouluikäisenä ___ 1-2. luokalla ___ 3-4. luokalla ___
5-6. luokalla ___

6. Jos olit osallistunut joskus seurakunnan toimintaan, niin tykkäsitkö? [pystyy ruksaamaan vain yhden]

- Kyllä, paljon___
- Suurimmaksi osaksi___
- Vähän___
- En ____, miksi? _____

7. Kuinka läheiseksi koet seurakunnan? [pystyy ruksaamaan vain yhden]

- Erittäin läheiseksi___
- Läheiseksi___
- Jonkin verran läheiseksi___
- En ollenkaan läheiseksi___
- En osaa sanoa___

8. Tiedätkö, mihin alue seurakuntaan kuulut? [pystyy ruksaamaan vain yhden]

- Kyllä___ ,mihin? _____ En___

9. Oletko tavannut joskus seurakunnan työntekijöitä? [pystyy ruksaamaan vain yhden]

- Kyllä___ ,missä? _____ En___

10. Rastita, mihin seuraavista seurakunnan järjestämistä toiminnoista haluaisit osallistua tulevaisuudessa? (Voit valita monta.)

- Erilaiset retket_____
- Kerhot _____
- Leirit _____
- Teemapäivät _____
- Konsertit_____
- Muut tapahtumat (esim. Toukofest)_____
- Perhe-tapahtumat _____
- Avoimet ovet_____
- Kahvila-toiminta_____
- Jumalanpalvelukset_____

11. Mistä Sinun olisi helpoin löytää tietoa seurakunnan toiminnasta? (Valitse mielestäsi kaksi parasta vaihtoehtoa.)

- Koulun ilmoitustaulu___
- Henki ja Elämä –lehti___
- Jyväskylän seurakunnan nettisivuilta___
- IRC-Galleria, Facebook___
- Jostain muualta_____, mistä?_____

12. Mikä viikonpäivä olisi hyvä toiminnalle? (Voit valita monta.)

- ma ___ ti ___ ke ___ to ___ pe ___ la ___
 su ___

13. Haluaisitko olla mukana toiminnassa: [pystyy ruksaamaan vain yhden]

- koko vuoden ___ 2-3kk kerrallaan ___ silloin tällöin ___

14. Mistä seuraavista olet kiinnostunut? (Voit valita monta.)

- tekstiilityöt ___
 puutyöt ___
 valokuvaus ___
 eläimet ___
 paintball ___
 airsoft ___
 autourheilu ___
 skeittaaminen ___
 sähly ___
 lentopallo ___
 koripallo ___
 juokseminen ___
 jalkapallo ___
 vaeltaminen ___
 kalastus ___
 retkeily ___
 elokuvat ___
 laulaminen ___
 soittaminen ___

- piirtäminen/maalaaminen ____
- askarteleminen ____
- kokkaaminen ____
- leipominen ____
- konsolipelit ____
- lautapelit ____
- lukeminen ____
- muiden auttaminen ____
- joku muu, mikä _____

15. Millaista toimintaa toivoisit, että Jyväskylän seurakunta järjestäisi?

- Kerro: _____

TUTKIMUSLUPA

Hei!

Olen Hanna-Maire Leppänen. Opiskelen viimeistä vuotta Centria ammattikorkeakoulussa, Ylivieskan yksikössä yhteisöpedagogiksi (AMK). Olen ollut neljä kesää Jyväskylän seurakunnalla töissä virkasuhteisena nuorisotyönohjaajana ja teen nyt opinnäytetyötäni Jyväskylän seurakunnalle hankkeistettuna.

Opinnäytetyölläni pyrin selvittämään 4.-6. luokkalaisten lasten ja nuorten odotuksia ja toiveita Jyväskylän seurakunnan toimintaa kohtaan, koska tälle ikäryhmälle ei mitään varsinaista omaa toimintaa ole. Pyydän lupaa toteuttaa lapsellenne kyselyn, joka tehdään netissä Webropol-ohjelmassa. Lapset ja nuoret vastaavat kyselyyni **nimettömänä** koulupäivän aikana. Kysely sisältää 15 suurimmaksi osin rasti-ruutuun kysymystä. Kyselyn vastaaminen vie aikaa n. 5 min.

Koulut järjestävät kyselyyn vastaamisen 3.9. - 28.9.2012 välisenä aikana.

Ystävällisin terveisin ja mahdollisiin lisäkysymyksiinne vastaten

Hanna-Maire Leppänen

040-XXXXXXX

hanna-maire.leppanen@cou.fi

Opinnäytetyöni ohjaajat:

- Centria ammattikorkeakoulun puolelta: Lehtori Reetta Leppälä, 044-XXXXXXX
- Jyväskylän seurakunnan puolelta: vs. Nuorisotyön työalasihteeri Jussi Maasola, 050-XXXXXXX

 TUTKIMUSLUPA

Lapseni _____
 lapsen nimi

- saa osallistua Jyväskylän seurakunnan hankkeistamaan kyselyyn.
- ei saa osallistua Jyväskylän seurakunnan hankkeistamaan kyselyyn.

 päiväys ja huoltajan allekirjoitus



Ohjeistus kyselyn valvojalle

- Oppilaiden tulee vastata kyselyyn itsenäisesti!
- Kyselyssä kysyttävät asiat liittyvät seurakuntaan.
- Voitte auttaa oppilaita ns. teknisissä ongelmissa, mutta ei kysymysten selventämisessä.
- Kyselyssä ei pääse eteenpäin ilman, että vastaa aina jokaiseen kysymykseen (edes jotain).
- Kysymyksiä on yht. 15. Ja viimeisen kysymyksen lopussa on lähetä-painike, jota tulee painaa, jotta kaikki vastaukset tallentuvat.